
Modul jazyků a literatury

Modul jazyků a literatury se zaměřuje na rozvíjení jazykových a komunikačních dovedností studujících. Jazyk je nástroj, jenž humanitní vzdělanost umožňuje i zprostředkovává, a proto je schopnost jím dobře vládnout, a to jak slovem, tak perem, nezbytným předpokladem pro úspěšné studium humanitních oborů. Z této perspektivy vychází i složení předmětů, které tento modul nabízí.

Výuku v Modulu jazyků a literatury lze orientačně rozdělit do tří souběžných linií, kde první zahrnuje kurzy rozvíjející především praktické znalosti jazyků a kultur, z nichž vycházejí, druhá těmto jazykovým znalostem poskytuje teoretické zakotvení a třetí se věnuje literatuře a literární teorii.

Výuka jazyků

Studenti a studentky si mohou podle stupně své zdatnosti vybrat odpovídající kurzy hlavních evropských jazyků, v nichž je důraz kladen zejména na rozvíjení schopnosti přesně rozumětslyšenému i čtenému textu a přesně se vyjadřovat. Učí se pracovat i s náročnými odbornými texty a vnímat jejich významové jemnosti, aby mohli bez potíží svou jazykovou kompetenci využívat (nejen) při studiu. Cílem mnohých kurzů je také účastníky jazykově vybavit pro studijní pobyty v zahraničí, např. v rámci programu Erasmus+.

Nejvíce pozornosti je pochopitelně věnováno angličtině. Nabídka kurzů angličtiny je velmi široká, od těch pro mírně pokročilé, v nichž si účastníci živou interaktivní formou tematicky rozvíjejí slovní zásobu z nejrůznějších oblastí a upevňují důležité gramatické návyky, až po semináře pro pokročilé studenty, jako je např. kurz Academic Reading and Writing, vedený v angličtině, který kultivuje způsoby interpretace a vyjadřování názorů na vybraná témata. Účastníci kurzu poté formulují své názory v esejích, které císelují pod vedením lektora. Pestrá škála kurzů angličtiny spojuje úsilí celkově tříbit a prohlubovat jazykovou kulturu, rozvíjet slovní zásobu, adekvátnost vyjadřování i přesnost porozumění.

Vedle angličtiny, němčiny, francouzštiny a španělštiny je na fakultě možné osvojit si také základy čínštiny, italštiny, staroseverštiny a norštiny. Tyto předměty jsou zaměřeny nejen na jazyk, ale stejným dílem se věnují i kultuře příslušné oblasti, aby si studenti rozšířili obzory o další možné způsoby vnímání světa a mohli také specifickou jazykovou dovednost využívat při svém pozdějším odborném zacílení, např. v bakalářské práci či profesní profilaci.

Mnozí studenti pociťují potřebu dále prohlubovat svou zdatnost v češtině, aby se dovedli bezchybně vyjadřovat písemně i ústně, přičemž této potřebě vycházejí vstříc semináře Nácvik anglického překladu a Redakce textu, které nejenže zasvěcují do překladatelských dovedností, ale především na kontrastu angličtiny a češtiny umožňují pronikat do ústrojnosti jazyka a nahlížet vlastní jazykové návyky v nové perspektivě, a tím je kultivovat a dále rozvíjet. S těmito předměty jsou úzce provázány i teoretičtější pojímané semináře, jako je např. Úvod do studia jazyka, které dávají hlouběji nahlédnout do jazykových principů a jejich provázanosti s naším životem.

Výuka jazyků je koncipována tak, aby studující vedla k samostatnosti úsudku a k cílevědomosti ve studiu, proto každému umožňuje rozvíjet jazykové dovednosti dle vlastního individuálního zaměření. V tomto směru jsou velmi užitečné individuální konzultace s pedagogy, v nichž je dle potřeb studujících možné probírat konkrétní jazykové problémy, na něž narazili při přípravě seminárních prací nebo bakalářského překladu.

Studijní povinnosti

Během bakalářského studia je v rámci Modulu jazyků a literatury nutné splnit dvě povinné zkoušky, a sice Cizojazyčnou rozpravu nad akademickým tématem a zkoušku Ověření jazykové kompetence (OJAK). Studijní plán doporučuje Cizojazyčnou rozpravu absolvovat ve 3., nejpozději však do konce 6. semestru studia, OJAK se doporučuje splnit v 5., nejpozději však do konce 8. semestru. K přípravě na tyto zkoušky lze využívat výuku v Modulu jazyků a literatury, popsanou výše, nicméně vzhledem k veliké rozmanitosti jazykové kompetence, s níž studenti přicházejí na fakultu, kurzy, které připravují k povinným zkouškám, povinné nejsou.

Cílem obou povinných zkoušek je posílit běžnou komunikativní kompetenci o rozměr potřebný k adekvátní komunikaci na teoretické a odborné úrovni. K Cizojazyčné rozpravě, která probíhá v básovém jazyce (AJ, NJ nebo FJ), si student zvolí téma jemu blízké, a zpracuje je tak, aby o něm uměl diskutovat (např. zproblematizuje běžné náhledy, porovná různé perspektivy přístupu k problému, zaujme některé stanovisko a svá tvrzení doloží relevantními fakty a odpovídající literaturou atd.). Synopsi přípravy je třeba odevzdat před vlastní rozpravou a je-li přijata, proběhne ústní disputace se

zkoušejícím. Tento povinný atest studující připravuje na obhajoby prací ve zvoleném jazyce i na jednání na konferencích a celkově v budoucím profesním životě.

Ověření jazykové kompetence (OJAK) je zkouška liberálně koncipovaná tak, aby si studenti mohli její složení vybrat podle svého naturelu. Zkouška má většinou dvě na sobě nezávislé části, totiž zkoušku z praktické angličtiny a bakalářský překlad, atest lze však získat i jen za překlad, což se týká především studentů, jejichž bázovým jazykem je francouzština nebo němčina.

Zkouška z praktické angličtiny, tzv. CERT, zahrnuje různé testy, které mapují přesnost studentova porozumění, bohatství slovní zásoby i gramatické návyky; dále práci s textem (interpretace textu, otázky a shrnutí) a ústní kolokvium nad odborným textem.

Bakalářský překlad umožňuje velmi účinně poznávat „jinakost“ jazyka, z něhož překládáme, a jazyka cílového, což je z hlediska celkové jazykové kompetence zkušenost velmi významná. Studenti se rozhodnou pro tzv. krátký nebo dlouhý překlad textu, který si sami vyberou. Pokud překládají z angličtiny, mohou se zapsat do povinně volitelného předmětu Nácvik anglického překladu, který je do problematiky překládání zasvětil.

Velmi podrobné průvodce oběma zkouškami jsou dostupné ve Studijním informačním systému (SIS) a studujícím doporučujeme, aby jim věnovali náležitou pozornost. Netřeba připomínat, že všichni pedagogové, kteří v rámci Modulu jazyků a literatury vyučují, rádi pomohou a že k tomuto účelu mají pravidelné konzultační hodiny.

Vzhledem k tomu, že Modul jazyků a literatury zprostředkovává spíše dovednosti než znalosti a že osvojit si nějakou dovednost trvá déle, důrazně doporučujeme řídit se ideálním harmonogramem studia, tj. na Cizojazyčnou rozpravu se připravovat už od začátku studia a splnit ji ve 3. semestru, pokud možno ještě před zkouškovým obdobím, a OJAK splnit v 5. semestru studia, což znamená začít promýšlet bakalářský překlad již v semestru předchozím. Dobré časové rozvržení studia je v tomto případě zásadní, a navíc lze dovednosti těmito atesty získané zúročit ještě během studia, zejména pak při psaní bakalářské práce.

Mgr. Marie Novotná, Ph.D.

koordinátorka Modulu jazyků a literatury